

Siegel aus dem Revaler Rathsarchiv (1880), lk. 12; TLA-st saadud andmed.

R. K-a.

DÖRBECK, Franz Burchard, baltisaksa kunstnik, litograaf ja ofortist, sünd. 10. II 1799 vkj. Viljandis rätsepmeistri pojana, käis sealses kreiskoolis, asus 15-aastasena Peterburi, kus õppis kuni 1817 joonistamist ja vaselõikekunsti graafik Fr. Neyer'i juures, teet- ses seals. gravöörina 1817—20, seejärel kuni 1823 Riias, siis Berliinis Gropius'e kunstiaaris; ta tuli 1835 tagasi Viljandisse, kus suri s. a. 20. sept. vkj. — Litograafias teostatud humoristlikud stseenid Berliini tänava- ja rahvaelust kindlustasid D-le humoristliku žanri

algataja koha saksa kunstiajaloos. Tema esimene käsitsi koloreeritud litograafiate seeria, 16 väikest lehte, ilmus 1824. Kuulsaks sai D. alles 12 a. hiljemini mapiga „Berliner Witze“ (koloreeritud litograafiad). Järgnesid seeriad „Berliner Redensarten“, „Berliner Strassentypen“, „Tagesbegebenheiten“ ja „Album academicum“ ning rida mitmesuguseid üksiklehti. D-i väheste portreeliste teoste seas leidub ka Kristjan Jaak Peterson'i (vt.) portree, akvatinta, pärit D-i teetsemisajast Riias. Kogu D-i žanrteoseid (kolor. litograafiad) omab Eesti Kunsti- muuseum Tallinnas.

W. Neumann, Aus alter Zeit (1913). A. V.

E.

* **EBERT, Max**, muinasteadlane, oli a-st 1927 Berliini ülikooli muinasteaduse prof., suri 15. XI 1929 ukj. Berliinis. — E-i toimetatud suure väljaande „Reallexikon der Vorgeschichte“ 14 köidet ilmusid (1924—29) veel enne ta surma lõpuni, 15., registerköide ilmus 1932. Leksikonisse kirjutas ta ise ms. artiklid „Kunda“ ja „Pernau“ (Eesti kiviaja esemete tähtsad leiukohad).

H. M-a.

* **EDERBERG, Friedrich Wilhelm**, kirikuõpetaja, oli 1920—26 Võru praost, praostkonna jaotamise järel 1926—27 Valga praost; elas selle järel Tartus, kus suri 2. V 1939 ukj.

* **EENPALU** (end. perekonnanimi kuni 1935 Einbund), **Kaarel (Karl) August**, riigimees, vabaharidustegelane, ajakirjanik ja põllumees, sünd. 16. V 1888 vkj. Tartumaal Vesneri v. Kobratu külas Palu'l taluniku pojana, õppis 1897—99 kohalikus Haava algkoolis, 1899—1909 H. Treffner'i eragümnaasiumis Tartus, 1909—14 Tartu ülikooli õigusteaduskonnas ja sooritas selle järel (1914) riigieksamid Moskva ülikooli juures. Gümnaasiumis oli E. koos A. Jürima'ga (vt. *Suppl.*), August Rebasega jt. põrandaaluse õpilasühingu „Amicitia“ asutajaid a-l 1904; see organisatsioon, kus E. oli ms. ka esimehena elavalt tegev kuni 1911, paisus gümnaasiumidevaheliseks koondiseks. 1905. a. oli ta Tartus õpilasliikumist juhtiva komitee abiesimeheks, mistõttu tal tuli pool a. viibida redus Peipsi ääres. A-il 1908—13 toimis E. eesti rahvaraamatu-

kogude liikumise rajajana ja juhtijana, olles ühtlasi „Noor-Eesti“ juurde loodud Raamatukogude Korralduse Osakonna esimees, ning Tartu Rahvaraamatukogu Seltsi asutaja ja esimees. Ka esines E. suure hulga kõnedega kodumaal kui ka eesti asundusis Venemaal. Selle aktsiooni tagajärjel hakati üle maa asutama arvukalt raamatukoguseltse. A-st 1909 oli ta EÜS-i liikmena ja ms. 1910—11 ka selle esimehena üliõpilaste rahva sekka minemise korraldustöö juhataja ja 1910—11 E. Karskusseltside Keskoimkonna asjaajaja, kellena propageeris kaudset karskustööd; selles küsimuses sattus E. vastuollu otsest karskustööd pooldavate vanemate karskusliikumise tegelastega. „Karskuse Sõbra“ esimeheks oli ta 1910—12, mis ajal see ühing oli „Vanemuise“ seltsi kõrval mõjukamaid ühiskondliku elu keskusi Tartus. Ühtlasi oli ta Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi poolt korraldatavate näituste sekretäriks 1911—12. Teeninud a-st 1915 Vene sõjaväes, lõpetas ta 1916 Luugas suurtükiväe allohvitseridekooli ja 1917 Petrogradis Paul I sõjakooli ning oli edelarindel väliraskestükiväe 14. divisjonis nooremaks ohvitseriks. Nov-st 1917 oli ta Tartu E. Maleva Büroo esimehena, ühtlasi miilitsa ning Omakaitse ülemena agarasti tegev Eesti iseseisvuse mõtte õhutamisel, rahvusväeosade ja omakaitse organiseerimisel ja 1918. a. võimu haaramisel enamlasilt enne Saksa okupatsiooni ja sakslasilt enne enamlaste pealetungi.